Rok II. Tarnowskie Góry, dnia 28 czerwca 1931 r. Nr. 43

NOWINY

Przedpłata miesięczna z dostawą do domu 1,50 zł.
Cena numeru 20 gr.
Redakcja i Admin. Tarn. Góry — Tel. 1034
Wychodzi w każdą środę i sobotę.
Reklamy: 0,20 zł za 1 łamowy wiersz mm
Ogłoszenia według umowy.

Odezwa!

Bracia Katolicy!

Dzień 29-ty czerwca stanie się dla północnego odcinka naszego polskiego Śląska dniem wielkim i pamiętnym.

W dniu tem bowiem obchodzić będziemy uroczyście 40-tą rocznicę wiekopomnej encykliki papieża Leona XIII „Rerum Novarum", która przez te 4 dziesiątki lat bynajmniej nie straciła nic na swojem znaczeniu, owszem dziś, w czasie ogólnego kryzysu gospodarczego, w czasie bezrobocia, w czasie czerwonego niebezpieczeństwa, grożącego od wschodu, tem bardziej jest żywotną. Albowiem encyklika Rerum Novarum uzupełniona nową encykliką „Quadragesimo Anno" obecnego Papieża Piusa XI, staje się naprawdę „Wielką Kartą" (Magna Charta) nowego, po chrześcijańsku pojętego ustroju gospodarczego i społecznego i daje nam jedyną nadzieję, że za jej pomocą — t. j. o ile świat dostosuje się do jej wskazówek — przezwyciężymy piętrzące się trudności i wybrniemy cało z grożących niebezpieczeństw zgotowanych nam przez pogański kapitalizm i bezbożny komunizm. Prawdę tę powinien świat poznać a my katolicy mamy obowiązek ją światu przypomnieć. Dlatego też wszyscy, którzy chcemy być wiernymi katolikami, wszyscy bez różnic stanowych lub klasowych, dnia 29 czerwca jak jeden mąż staniemy na zew naszego arcypasterza na posterunku wyznaczonym, aby publicznie i uroczyście przyznać się do tych zasad i innych do nich zachęcić.

Ks. Prałat M. Lewek

Więc, Bracia Katolicy, Obywatele powiatu Tarnogórskiego i Lublinieckiego, stawcie się chętnie i tłumnie w dzień ten do Tarnowskich Gór, aby uroczystość była godna wielkiej sprawy i wprost wspaniałą. A jeszcze tem chętniej to uczyńcie, ponieważ równocześnie po raz pierwszy witamy u siebie naszego ukochanego nowego arcypasterza, którysam jako społecznik powszech. znany i właściwy gospodarz obchodu weźmie w nim najczynniejszy udział.

Do Szanownych Obywateli Tarnowskich Gór zaś zwracamy się jeszcze z szczególną prośbą, żeby w dzień ten uroczysty gród nasz miał też szatę jak najuroczystszą, żeby wszystkie domy jak najpiękniej przystrojone były sztandarami, obrazami i innemi oznakami.

Bądźcie również jak najbardziej gościnni wobec wszystkich naszych gości, częściowo z odległych stron przybywających!

Okręgowy Komitet:

Obchodu Encykliki „Rerum Novarum" w Tarnowskich Górach

X. prałat Lewek, prezes.

Starosta Bocheński, Starosta Biolik, Burmistrz Michatz, Hr. Henckel von Donnersmark.

wiceprezesowie.

Członkowie Komitetu.

Ks. prob. Adamek, prezes Rady Miejskiej Bacik,

Ojciec św. Pius XI.

ks. prob. Banaś, rektor Baron, prezes Br. Szczel. Benke, ks. wikary Brzoza, kom. Pol. Państw. Buła, sekr. Cebula. ks. dziekan Danecki, dyr. Gimn. mniejsz. Czaja, ks. prob. Drozdek, ks. prob. Dwucet, urzędn. kol. Drewniok, ks. prob. Fabisz, st. książkowy Fabisch, ks. prob. Feicke, ks. prob. Florek, poseł Gajdas, redaktor Gruszka, radca m. Grzonka, dyrektor Gimn. męsk. Grzybowski. ks. dziekan Gąska, Dr. Hager, ks. prob. Herman, Dr. Jarzyński, budowniczy Jastrzembski, burmistrz Kapołka, restaurator Kapuściok, naczelnik kol. Kałdonek, burmistrz Kawalec, prezeska niem. Stow. Matek Chrześć. Klima, ks. prob. Dr. Knosała, prezeska polskiego Stow. Matek Chrześc. Kowolikowa, naczel. Pol. Miejskiej Kralewski, kom. Straży Granicznej Krogulski, kier. szkoły Krupop, prok. Dr. Kubalski, ks. prob. Kudełko, inż. Kulecki, ks. dziekan Kurpas, dyrektor kopalni Leonhard, sekr. Lończyk, ks. kur. Madla, kupiec Majowski, ks. prob. Margosz, dyrygent Chóru Kośc. Masarczyk, ks. prob. Melc, ks. prob. Matejczyk, urzęd. kol. Ochman, naczelnik kol. Opiela, sekr. Woj. Śl. Panchyrz, ks. prob. Pasternak, budowniczy Pawelczyk, urzędn. kol. Piechura, naczel kol. Pogorzelski, naczel. Eksp. Tow. Porwik, dyr. Spółki Brackiej Dr. Potyka, dyr. Urzędu Poczt i Telegrafów Prus, dyr. Szkoły Górn. Piestrak, inspektor szkolny Ranoszek, inż. Ritter, Dowódzca Garnizonu pułk. Samborski, Książe Sapieha, prezeska Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo Skowronowa, kupiec Szulgit, dyr. Seminarjum Syska, kier. szkoły Trojan, dyr. Gimn. żeńsk. Trzos, ks. prob. Twórz, budowniczy miejski Warzecha, mistrz stol. Wagner, naczel. kol. Wiciejewski, ks. prob. Wilhelm, prezes Chrześc. Narod. Stow. Kierownik szk. Witecki, naczelnik Sądu Wojciechowski, ks. prob. Wycieślik, naczeln. Gminy Radzionków poseł Ziętek.

Program obchodu:

A. Polski obchód w razie pogody.

Godz. 10 Przywitanie Najprzew. Ks. Biskupa na rynku.

„ 10,15 Cicha Msza św. polowa na rynku odprawiona przez Ks. Biskupa. — Śpiew chóru kościelnego.

„ 10,45 Przemowa p. Dra Orszuloka, naczelnika Wydziału Zdrowia w Urzędzie Wojewódzkim z Katowic.

Obywatele!

„ 11,15 Przemówienie Ks. Biskupa, wysłanie telegramu do Ojca św.,

„ 11,45 Śpiew chóru, pochód według poszczególnych parafji ulicami Lubliniecka, Powstańców, Sienkiewicza, Kolejowa, Krakowska, Rynek, gdzie Ks. Biskup z świtą odbiera pochód.
Przed ostatnią parafją wsunie się Ksiądz Biskup z świtą do pochodu i śpiewa się: „Ciebie Boże wielbimy".

„ 12,30 Teoforyczna procesja około kościoła, którą prowadzi Ks. Biskup.

Ludność nie wchodzi do kościoła, tylko stoi wzgl. klęczy około kościoła. U głównej bramy kościoła udzieli się błogosławieństwa sakramentalnego. Odprowadzenie Ks. Biskupa w procesji z kościoła przez główną bramę na plebanję.

Polska parafja zgromadzi się o godz. 9,30 na Nowym Rynku i ustawiwszy się według organizacyj wyruszy na Główny Rynek, gdzie zajmie miejsce wyznaczone.

J. E. Biskup Śląski Stanisław Adamski.

B. Niemiecki obchód w razie pogody.

Godz. 9,30 Pontyfikalna Msza św. w kościele odprawiona przez Ks. Infułata Kasperlika.

„ 10,45 Przywitanie Ks. Biskupa na sali Domu Ludowego i przemówienie Jego.

„ 11,15 Przemówienie p. posła Jankowskiego z Katowic.

„ 11,45 Ustawienie się niemieckich katolików do wspólnego pochodu i dalej już wszystko wspólne.

C. W razie niepogody.

Dotyczy tylko parafji Tarnogórskiej bo inne parafje nie przybędą.

Godz. 8,30 Niemieckie pontyfikalne nabożeństwo, odprawione przez Ks. Infułata Kasperlika.

Godz. 10,00 Przywitanie Ks. Biskupa przy bramie na Rynku, gdzie się poprzednio wszyscy parafjanie (polscy i niemieccy) zgromadzą, i odprowadzenie Ks. Biskupa w procesji do Kościoła.

Godz. 10,30 Polskie pontyfikalne nabożeństwo w kościele, odprawione przez Ks. Biskupa.

D. Popołudniu.

Najprzód konferencja Ks. Biskupa z Duchowieństwem na plebanji.

O godz. 4,15 Polskie nieszpory.

„ 5,00 Teoforyczna procesja, prowadzona przez Ks. Biskupa około kościoła i błogosławieństwo.

„ 5,15 Niemieckie Nieszpory.

Konsternacja.

Wiadomość o obcięciu pracownikom państwowym dodatku kresowego wywołała konsternację nietylko wśród naszych urzędników, ale również i samych kupców. Ten katastrofalny spadek uposażeń mimo woli nasuwa niejednemu to pytanie z czego pokryje zaciągnięte już zobowiązania. Wiadomo przecież, że urzędnik to najpewniejszy klijent; otrzymał wszystko na raty i to na długoterminowe. Urzędnicy, którzy w ubiegłym, czy też bieżącym roku rozpoczęli budowę małego domku, znajdują się w katastrofalnem położeniu. Wszelkie marzenia o wysłaniu dzieci na letniska spaliły również na panewce, pozbawione one będą sił, które miały nabrać na wsi. Niestety, jest to wszystko pożałowania godne, o ile i dzieci przez to cierpieć muszą.

Likwidacja kasy emerytalnej
dla pracowników kolejowych nieetatowych wchodzi na realne tory.

Przy polskich kolejach państwowych pracuje kilkadziesiąt tysięcy kolejarzy w charakterze pracowników stałych nieetatowych. O ile się rozchodzi o ubezpieczenie na starość względnie inwalidztwa to mają oni w b. Kongresówce i Małopolsce specjalne zaopatrzenie emerytalne dla pracowników nieetatowych (Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnie 3 VI. 1931 roku). Natomiast co się tyczy tej samej kategorji pracowników b. dzieln. pruskiej to są oni ubezpieczeni w kasie emerytalnej w Poznaniu.

Statut tej kasy oparty jest na ustawie ubezpieczeniowej Rzeszy Niemieckiej z 1911 r. i obejmuje dwa oddziały A i B.

Oddział A obejmuje ubezpieczenie od inwalidztwa i na starość. Powyższe obowiązuje wszystkich pracowników prywatnych od 16 roku życia ubezpieczonych w oddzielczych ubezpieczalniach krajowych, którym po przejściu do służby kolejowej zalicza się opłacane wkładki oddziału A i odwrotnie. Do oddziału B wpisuje się pracowników po jednym roku służby kolejowej skąd nabywa prawo do renty dodatkowej.

Wyjątek jedynie stanowią pracownicy stali nieetatowi pracujący umysłowo, którzy są objęci dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej traktującym o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

Wyżej wspomnianą kasę emerytalną zamierza Rząd właśnie zlikwidować i dać tem pracownikom zaopatrzenie emerytalne jak w b. Kongresówce i Małopolsce. Istnieje już projekt traktujący o likwidacji tej kasy, który stał się podstawą konferencji delegatów Związku Zaw. Kolejarzy (Z. Z. K.) kół b. dzielnicy pruskiej w Poznaniu.

Mianowicie Z. Z. K. dowiedziawszy się o powyższym projekcie zwołali swoich delegatów b. dz. pruskiej do Poznania celem rozpatrzenia projektu i zajęcia takiego czy innego stanowiska. Z Górnego Śląska uczestniczyło 6 delegatów.

Po rozpatrzeniu i szczegółowem przedyskutowaniu projektu konferencja przyszła do przekonania że zaopatrzenie emerytalne, którym się chce i nas obdarzyć, ma oprócz jednej strony dodatniej cały szereg stron ujemnych, których nie wolno w myśl art. 209 212 konwencji genewskiej z dnia 18 VI. 1922 i w myśl decyzji Ligi Narodów z dnia 17 VII. 1922 art. 15 1 wprowadzać. Zresztą konwencja genewska mówi wyraźnie że wolno wprowadzać na Górnym Śląsku tylko to co jest lepsze od już istniejącego.

Dalej żądają w razie konieczności wprowadzenie osobnego, zaopatrzenia emerytalnego b. dz. pruskiej dla pracowników stałych nieetatowych. Z. Z. K. urządzi cały szereg zebrań i wieców na których się będzie informowało zainteresowanych pracowników.

Z Tygodnia Szkoły Zawodowej. W związku z nawoływaniem do rozbudowy szkolnictwa zawodowego raczej w głąb, niż wszerz, nadsyła nam Dyrekcja szkoły handlowej specjalnej w Jarosławiu (Małopolska) garść informacyj o ustroju szkoły, który jest jedyny w swoim rodzaju i godny naśladowania.

Jarosławska 4-klasowa średnia szkoła handlowa specjalizuje w dwuch kierunkach: w spółdzielczym i administracyjno-rachubowym. Ale choć jako szkoła wyżej zorganizowana, pomyślana, co ciekawe o miejscowych potrzebach gospodarczych. Jej koncentryczny program nauki jest ustrojowo tak zestawiony, że zezwala niektórej młodzieży kończyć szkołę wcześniej, zawsze jednak ze świadectwem „ukończenia", po dwuch latach normalnej nauki może młodzież iść na sprzedawców do sklepów, po trzech — na kantorzystów do handlu, przemysłu, bankowości i rolnictwa; studjum 4-letnie wyprowadza młodzież jużto na kierowników w spółdzielniach rachunkowych w związkach komunalnych i w urzędach skarbowych. Poza tem program jest dynamiczny t. zn. uwzględnia coraz to nowe zdobycze wiedzy i zmienną konjunkturę gospodarczą. Wychowanie młodzieży postawione na pierwszy plan działalności. Klasa 4-ta stoi na wysokości 8 klasy gimnazjalnej. Po ewentualne bliższe informacje najlepiej zwrócić się wprost do szkoły.

Procesja do Piekar. W niedzielę dnia 5 lipca wyrusza z naszego miasta procesja ślubna do Piekar. Zbiórka w kościele parafjaln. rano godz. 4,30. Uprasza się wszystkich parafjan o jak najliczniejszy udział.

Apel do PP. Restauratorów i Kawiarzy. W bieżący poniedziałek (Święto Piotra i Pawła) zjeżdża do Tarn. Gór z okazji uroczystego obchodu Encykliki Rerum Novarum kilkanaście tysięcy ludzi nietylko z powiatu tarnogórskiego ale i lublinieckiego. Siłą faktu ludzie ci zmuszeni będą wiktować się u miejscowych restauratorów i kawiarzy. Polecałoby się zatem, aby przedsiębiorstwa gastronomicze z Tarn. Gór w dniu 29 bm. nie podwyższały cen za sprzedawane trunki, a raczej obniżyły takowe. PP. Restauratorom i Kawiarzom nie przyniesie takie postąpienie żadnego uszczerbku materjalnego a przeciwnie, jeśli ceny będą przystępne to wobec przewidzianych dużych obrotów zarobek może być i tak pokaźny. Oprócz tego Panowie Restauratorzy i Kawiarze z Tarn. Gór na dobrą sobie zasłużą opinję wśród przyjezdnych poza miejscowych.

Doniosłe uchwały N. P. R. i Ch. D. Na ostatnim zjeździe Narodowej Partji Robotniczej zapadły uchwały na rzecz niezwłocznego połączenia Śląskich organizacyj N. P. R. i Ch. D. Referował w tym duchu p. Karol Popiel; zjazd powitał też manifestacyjnie depeszę p. Wojciecha Korfantego, mówiąc o potrzebie stworzenia silnego Chrześcijańsko-społecznego centrum. W wyniku zjazdu aprobonowano stan faktyczny, który istnieje od dłuższego czasu w tut. wojew. Reprezentacja parlamentarna Ch. D. i N. P. R. tworzy wspólny klub w Sejmie, organizacje wojewódzkie zostają jednak zachowane. Na terenie parlamentu współpraca Ch. D. i N. P. R. wyrazi się na wspólnej komisji porozumiewawczej i wspólnem przedstawicielstwie w komisjach sejmowych. Na terenie zawodowym ma nastąpić całkowite połączenie związków chadeckich z emperowskiemi.

Zarząd Tow. Gimn. Sokół w Tarnowskich Górach podaje niniejszem do wiadomości, iż w dniu 1 i 2 sierpnia br. odbędzie się w Gdyni Zlot Dzielnicy Pomorskiej. Udział w Zlocie Gdyńskim zapowiedzieli Sokoli ze wszystkich dzielnic Polski, oraz z Francji, z Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, z Niemiec, Czechosłowacji, oraz Sokolstwo Czeskie i Jugosłowiańskie. Ze względu na manifestacyjny charakter Zlotu w Gdyni, mającego na celu wskazanie społeczeństwu polskiemu niebezpieczeństwo grożącego od zachodu, należy tylko życzyć, aby szczególnie Sokolstwo Dzielnicy Śląskiej wzięło w niem jaknajliczniejszy udział. Sokolstwo będzie miało możność zapoznać się z polskiem morzem, zwiedzenia Gdyni, Gdańska, Helu, oraz tak zwanej Szwajcarji Kaszubskiej. W tym celu przewodnictwo Dzielnicy Śląskiej organizuje 3-dniową wycieczkę do Gdyni w dniach od 1 do 4 sierpnia br. włącznie. Wyjazd nastąpi z Katowic 31 lipca w godzinach wieczornych. Powrót zaś do Katowic dnia 4 sierpnia br. w godzinach rannych.

Program: 1 sierpnia przyjazd do Gdyni w godzinach rannych, zwiedzenie Gdyni, portu handlowego i wojennego, oraz wycieczka statkiem na Hel. W dniu 2 sierpnia Zlot Sokoli w Gdyni. W dniu 3 sierpnia zwiedzanie Gdańska i Szwajcarji Kaszubskiej. Tegoż dnia w godzinach wieczornych powrót do Katowic. Dokładny czas wyjazdu i przyjazdu podany zostanie w Nowinach. Koszta przejazdu III. klasą pociągu pospiesznego w obie strony wynosiłyby z uwzględnieniem 50 proc. zniżki około 48-zł.

Koszta pozostałej wycieczki wynosiłyby przypuszczalnie około 10-zł od uczestnika. Kwater zbiorowych dostarczy Dzielnica Pomorska. W Gdyni uruchomiona będzie specjalna kuchnia, która za niewielką opłatą wydawać będzie uczestnikom smaczne i pożywne posiłki.

Zgłoszenia należy kierować do druha prezesa gniazda Kralewskiego, lub druha sekretarza Ziętkowskiego czy też kasjera druha Imieli.

Wielki Festyn staraniem podoficerów Straży Granicznej Komisarjatu Tarn. Góry odbędzie się w niedzielę dnia 12 lipca w Sielance Redena połączona z niebywałemi zabawami, tombolą, kołem szczęścia i wielu innymi. — Wstęp dla dorosłych 50 gr., dla dzieci w tow. rodziców wolny.

Wycieczka. Tow. Gimn. Sokół urządza w niedzielę dnia 28 bm. wycieczkę autobusem do Grodźca pow. będziński. Odjazd o godzinie 8-mej rano z Rynku (Hotel pod Lipami). Koszta jazdy w obie strony wynoszą tylko 2.-zł. od osoby. Sokoli i Sokolice oraz sympatycy którzy w wycieczce tej zechcą brać udział są tą drogą proszeni i mile widziani.

Odjazd punktualnie o godz. 8-mej rano.

Sprawozdanie z wycieczki: „W ostatni wtorek urządziła tut. szkoła powsz. żeńska swoją doroczną wycieczkę do „Sielanki Redena". Przy prześlicznej pogodzie wyruszyło w drogę około 1000 dziewcząt, ubranych bądźto w zgrabne mundurki harcerskie, bądźto w malownicze stroje regjonalne. W samej sielance zaroiło się wkrótce nietylko od wesoło usposobionych dzieci, ale również od dorosłych, którzy licznie przybyli. Starsi i młodzi bawili się doskonale. Dziatwę szkolną raczono kawą z plackiem, lodami oraz kiełbaskami z bułką. Liczne popisy poszczególnych klas. zwłaszcza popisy chórów szkolnych, wywołały podziw u publiczności. Niestety mijają pięknie spędzone chwile szybko! Wieczorem trzeba było pomyśleć o drodze powrotnej. Pochód dzieci przez miasto przedstawił się wspaniale. Po przemówieniu kierownika szkoły na Rynku i odśpiewaniem hymnu narodowego zadowolona młodzież udała się do swych domów.

Paszporty zagraniczne zdrożeją o 100 proc. Jak się dowiadujemy w dniu dzisiejszym ukaże się rozporządzenie ministra skarbu, mocą którego zostanie podwyższona cena paszportów na wyjazd za granicę o 100 proc. i tak paszport na wyjazd jednorazowy kosztować będzie 200-zł. Zarządzenie to stoi w związku z akcją rządu, zmierzająca do utrzymania równowagi budżetowej.

Opłaty za paszporty ulgowe na wyjazd za granicę w celach handlowych, wynoszące 25-zł. jak

Józef Lompa.

W dniu 2 sierpnia br. poświęcony zostanie nareszcie po kilkuletniej akcji zbiórkowej na Rynku w Woźnikach pomnik jednego z najbardziej popularnych swego czasu pisarzy śląskich Józefa Lompy. Józef Lompa był nietylko skromnym nauczycielem w Lubszy i w innych miejscowościach, nietylko, pisarzem o bardzo różnorodnej i bogatej twórczości, ale był przedewszystkiem wychowawcą i nauczycielem prostego ludu śląskiego, wśród którego spędził nieomal całe życie. Urodził się w roku 1797 w Oleśnie (dzisiejsze Rosenberg na niem. Śląsku.) z bardzo pobożnych i cnotliwych rodziców. Do szkoły chodził nasamprzód do Olesna. Poza nauką szkolną żywo interesował się młody Lompa muzyką i nieźle grał na organach i skrzypcach. Wyraził życzenie, że chciałby zostać nauczycielem, dlatego rodzice wysłali go do Wielunia, gdzie u Ojców Pijarów wstępne pobierał do swego zawodu nauki. W szesnastym roku życia wstąpił do katolickiego Seminarjum Nauczycielskiego w Wrocławiu i tam niedługo potem chlubny zdał egzamin.

Pierwszą posadę objął w Cieszynie na Śląsku Środkowym, następnie w Łomnicy i Lublińcu. Z kolei przeniesiony został do Lubszy i tam pracował przeszło 30 lat. W Lubszy też ujrzały światło dzienne prawie wszystkie jego prace literackie. Mając lat 54 zwolniony został z zajmowanej posady przez władze za rzekomą antypaństwową działalność. Tymczasem „antypaństwowa" działalność Józefa Lompy polegała na tem, że bez przestanku oświecał lud śląski, starał się o polepszenie jego gospodarczego bytu przez rozszerzenie licznych broszurek z zakresu rolnictwa i uczył młode pokolenia kochać mowę ojczystą i kochać przyszłą Polskę.

Znalazł się w następstwie takich „zarządzeń" w skrajnej nędzy a jednak liczną utrzymać musiał rodzinę. Ale nie stracił ducha i nie stracił ochoty do dalszej pracy na niwie narodowej. Otrzymał skromne zajęcie w Magistracie miasta Woźnik, dokąd przenieść musiał się z Lubszy. Dzisiaj jeszcze istnieją ślady jego pracowitości w archiwum miejskim Woźnik. Piszący te słowa miał w ręku niemiecki manuskrypt historji Woźnik. Luźne są to co prawda tylko notatki większych rozmiarów, niezwykłe jednak posiadające wartość dla przyszłej historji miasta Woźnik.

Z bardziej znanych utworów literackich Lompy znana jest po dzień dzisiejszy powiastka „O pięknej Magelonie", czytana swego czasu z niezwykłem zajęciem przez lud śląski. Do innych prac należą pomniejsze rozprawy historyczne, rolnicze, ogrodnicze itd. Pozostały nawet i wiersze; słabe co prawda co do formy i artystycznego wykończenia, jednak tchnące taką serdecznością, takiem ukochaniem polskiej ziemi, że trudno oprzeć się głębokim wrażeniom i pokusie powtórnego czytania utworów poetyckich Józefa Lompy.

Lompa położył przedewszystkiem wielkie zasługi około budzenia ducha narodowego wśród ludu. Stąd też niedługie poświęcenie pomnika na Rynku Woźnickim będzie małą tylko rekompensatą pośmiertną wielkiego syna ziemi Górnośląskiej.

Czytelnikom naszym przypominamy jeszcze, że w Wielkich Piekarach żyje wnuczka naszego Józefa a w Załęskiej Hałdzie nawet jedna z córek 84-letnia staruszka. wnuczką Lompy w Wielkich Piekarach jest p. Prokszowa.

——0——

również paszporty ulgowe w celach kuracyjnych, naukowych itp. utrzymane zostały bez zmiany dlatego, że wysokość ich uregolowana jest ustawowo.

Wystawa prac uczniów Państw. Męsk. Gimnazjum w Tarnowskich Górach. Wystawy szkolne prac rysunkowych są nietyle pokazem jakichś skończonych i należycie przemyślanych „dzieł" malarskich, ile sprawdzaniem wartości metod nauczania. .

Nie jest już dzisiaj tajemnicą, że rysować może się nauczyć nawet najbardziej tępy uczeń, zależy to tylko od nauczyciela, a jakie płyną korzyści ze znajomości rysunków, to niech powiedzą ci, których w szkole nauczono rysować. O ileż bowiem bogatszym jest życie człowieka, który czyta wrażenia swoje, czy też kształty widziane, których słowo określić nie potrafi, może z łatwością utrwalić bodaj ołówkiem na papierze. Następnie ten dodatni, uszlachetniający i umoralniający wpływ piękna na młode dusze i umysły, bo choć pracom uczniowskim daleko jeszcze do miana sztuki i choć trudno jest oddzielić to, co zostaje pod wpływem nauczyciela, a co jest formą objawioną, pozostałą pod bezpośrednim wpływem szczerych natchnień, przyzna każdy, że nauczanie rysunków było mu często źródłem głęboko przeżywanych radości i bezinteresownych zachwytów, które stworzone w pamięci stają się dla późniejszych lat, jakoby zapłodnieniem ducha twórczego nietylko w dziedzinie plastyki, ale nawet w zawodach i poczynaniach zupełnie innych, niż sztuka.

Zwiedzanie wystaw szkolnych ma bardzo duże znaczenie dla kół rodzicielskich. Człowiek w wieku dziecięcym i chłopięcym łatwiej wchłonie w siebie, co przynosi czas nowy, inaczej kształci intelekt, inaczej przeżywa swą młodość, niż przeżywali ją jego rodzice. Prawo życia jest takie, że starzy młodym muszą ustępować, a zatem o ile więcej wyniosą młode dusze ze szkoły, gdy rodzice bardziej będą się interesować światem wyobraźni młodzieńczych. A w czemże najwyraźniej i najbardziej zrozumiale wypowie się dziecko, jeżeli nie w tej niezdolnej często i prymitywnej, lecz absolutnie szczerej „twórczości", na którą w programie nauczania rysunków zastawia się sporo miejsca. Dla tych powodów jak również dla oceny wartości metod nauczania rodzice posyłający dzieci do szkoły powinni jaknajliczniej zwiedzać wystawy nietylko tych szkół, do których chodzą ich dzieci, lecz wszystkie jakie będą otwarte w danej miejscowości.

Tegoroczna wystawa Państ. Gimnazjum Męskiego pod względem jakości i rodzaju wystawionego materjału przedstawia się dosyć skromnie. Chociaż widać rozumne rozłożenie rysunków na poszczególne klasy, jednak prac tych jest stosunkowo mało, a między wystawionemi wiele rysunków nędznych i bez śladu samodzielnej inwencji. Przytem p. M. Dragan powinien więcej zwracać uwagę na pismo i czystość rysunku. Eksponaty działu robot ręcznych (tektura, introligatorstwo) (dział drzewny nieprowadzony z powodu braku narzędzi i warsztatów) potraktowane są niefachowo i razi brak w wykonanych pracach dokładności, co jest jednym z pierwszych celów nauczania tego przedmiotu. Wystawa tegoroczna niezbyt się P. M. Draganowi udała, jednak głęboka znajomość przedmiotu (rysunki) przez p. Dragana pozwolą nam przypuszczać, że w następnym roku szkolnym braki te zostaną usunięte.

O b y w a t e l e!

Z okazji przypadającej na dzień 29 bm. (Święto Piotra i Pawła)

uroczystości Encykliki

„Rerum Novarum"

apeluje się do Szanownego Obywatelstwa Tarnowskich Gór o wywieszenie flag narodowych i kościelnych.

Poleca się również przyozdobienie okien i balkonów, czem kto może. Ze względu na duże nagromadzenie ludności uruchomione będą dwie stacje opatrunkowe, mianowicie w Domu Ludowym i w Szkole Powszechnej Żeńskiej, przy ul. Zamkowej.

Porządek nabożeństw kościelnych.

Od 28 czerwca do 5 lipca 1931 r.

Niedziela o godz. 6,45 Parafjalna; o godz. 8,30 za zmarłych z Różańca; o godz. 10 za żyjących z Bractwa Serca Jezusowego (niem.) o godz. 11,30 za roczne dziecię Eugenjusz Wasilewski.

Poniedziałek o godz. 6,45 za zmarł. Marję Jaksik i Wilhelma syna; o godz. 7,45 dla dzieci; o godz. 8,45 cicha msza św.; o godz. 9,30 nab. pontyfik. dla niem. katolik.; o godz. 10 polowe nabożeństwo na Rynku.

Wtorek o godz 6,15 rocznica za d. śp. Anny Kneflówmej z konduktem; o god. 7 za żyjących z Bractwa Serca Jezusowego za miłą godz. śmierci; o godz. 7,30 rocznica za d. śp. Karola Kaczmarczyka z kond. (niem.)

Środa o godz. 6,15 msza św. o godz. 7 za d. śp. Jana i Franciszki Sekułów (niem.)

Czwartek o godz. 6,15 Msza św.; o godz. 7 w intencji Krucjaty Eucharystycznej (niem.)

Piątek o godz. 6 niemieckie nabożeństwo do Najśw. Serca Jezusowego; o godz. 7 polskie nabożeństwo do Najśw. Serca.

Sobota o godz. 6.15 za d. śp. Stanisława Witka, ojca i pokrew. Rocznica; o godz. 7 za d. śp. Marji Kubica (niem.)

Niedziela o godz. 6,45 Msza św.; o godz. 8.30 w intencji Apostolstwa Modlitwy; o godz. 10 za żyjących z niem. Bractwa Najśw, Serca Jezus.; o godz. 11,30 Cicha msza św.

Z pow. Tarn. Gór.

Kalety. Przy budowie mostku kolejowego nad rzeką Małapanew na linji kolejowej Miasteczko-Kalety ulegli w dniu 23 bm. o godz. 8-mej rano wypadkowi nieszczęśliwemu robotnicy Frączyk i Płonka obydwa z Jędryska. Frączyk, liczący lat 20 a pracujący tam zaledwie 3 dni, poniósł śmierć na miejscu. Płonka lat 18 został ciężko ranny.

Wypadkiem tem została srodze dotkniętą matka ś.p. Frączyka, która jest wdową, nieboszczyk zaś był jej jedynem żywicielem.

Kozłowa Góra. Pan Flak I. Wojciech zatwierdzony został dnia 16. bm. na naczelnika gminy Kozłowej Góry.

Nieszczęśliwy wypadek.

W czwartek o godz. 4-tej rano zdarzył się na szosie Miasteczko-Miotek przy leśniczówce nieszczęśliwy wypadek. Mianowicie autobus własności p. Potępy z Woźnik, zdążający o tej porze z Katowic do Woźnik najechał na drzewo, skutkiem czego motor oraz przednia część autobusu została zupełnie zdruzgotana. Szofer został z autobusu wyrzucony odniósł lekkich obrażeń cielesnych, natomiast sam właściciel p. Potępa odniósł ciężkie okaleczenie nóg. Kto spowodował ów nieszczęśliwy wypadek, dokładnie jeszcze nie stwierdzono. Faktem jednak jest, że wszystkie furmanki zdążające, jak zwykle w tym dniu z sianem i tp. na targ do Tarnowskich Gór, absolutnie nie reagują na sygnały samochodów. Wśród szosy sobie jadą, zaś woźnica na furmance sypia jak zabity, to też w tym wypadku koń przed nadjeżdżającym autobusem się spłoszył i wpadł wprost pod sam autobus, oczywiście został przejechany na śmierć. Wypadek ten spowodował, że samochód nagle skręcił, najechawszy na drzewo i nieszczęście było nie do uniknięcia. Szkody materjalne wynoszą ponad 5000-zł.

SZARLEJ — W. PIEKARY

Uroczystość otwarcia nowej lecznicy Spółki Brackiej, która została w bieżącym roku wykończona w Szarleju odbędzie się w niedzielę dnia 12 lipca br, o godz. 9 rano.

Śp. Otton Blida.

W ubiegły czwartek odbył się na cmentarzu parafjalnym w Wielkich Piekarach pogrzeb śp. Ottona Blidy, znanego od kilku lat na gruncie szarlejskim restauratora i właściciela realności. Śp. Blida należał do nieprzeciętnych typów Szarleja i zamieszkiwał ostatnio w Piaśnikach. Był członkiem najróżniejszych towarzystw polskich a specjalnie interesował się życiem naszego strażactwa. Przez kilka lat piastował przy Straży Pożarnej urząd ogniomistrza, to też pogrzeb jego był niejako manifestacją ku uczczeniu pamięci śp. Blidy. Kondukt żałobny prowadził od Szpitala Spółki Brackiej, dokąd sprowadzono zwłoki zmarłego ks. Prałat Pucher w otoczeniu ks. proboszcza Ledwonia, i ks. Ligonia i Seweryna. W pochodzie żałobnym zauważono niezwykle liczny zastęp Bractwa Kurkowego Szarlej-Piekary w mundurach, delegacja sztandarowa związku Halerczyków oddziały Straży Pożarnej z Król, Huty Piaśnik i Szarleja, kolumnę Sanitarną, Związek Kupców i Przemysłowców itd. Po mszy żałobnej udał się orszak pogrzebowy na cmentarz grzebalny w Wielkich Piekarach, gdzie śp. Blidę złożono obok jego pierwszej żony. Oby ta ziemia, do której tak serdecznie był przywiązany, była mu lekką.

Nieszczęśliwy wypadek.

W środę dnia 24 bm. uległ nieszczęśliwemu wypadkowi jeden z najbardziej znanych i cenionych obywateli Wielkich Piekar, kupiec p. Antoni Sznober. Mianowicie jadąc rowerem z Piekar w kierunku Szarleja najechany został przez pędzący w przeciwnym kierunku samochód ciężarowy tak nieszczęśliwie, że natychmiast odstawiony musiał zostać do Szpitala Spółki Brackiej w Szarleju. P. Sznober odniósł dość ciężkie okaleczenie głowy i dolnej szczęki. Życzyć należałoby p. Sznobrowi rychłego wyzdrowienia.

Ekspozytura Urzędu Pośrednictwa Pracy uruchomiona zostanie w Wielkich Piekarach z dniem 25 bm. Od tego czasu więc wszelkie funkcje złączone z ruchem bezrobocia i pośrednictwa pracy jak kontrola bezrobotnych, wypłacanie wsparć i zapomóg oraz pośrednictwo pracy dla bezrobotnych z Wielkich Piekar i Józefki odbywać będzie się w sali posiedzeń Rady Gminnej przy Szkole I. w Wielkich Piekarach.

Odpust Nawiedzenia Matki Boskiej odbędzie się w Wielkich Piekarach w niedzielę dnia 5 lipca br. Już w sobotę 4 lipca br. będą uroczyste nieszpory i obchody kalwaryjskie.

Tragedja.

W wczorajszy piątek rano rozeszła się po W. Piekarach i Szarleju smutna wiadomość o tragicznej śmierci śp. Pawła Stampki, syna niedawno zmarłego właściciela realności i restauratora śp. Szymona Stampki. Według dotychczas zebranych wiadomości zachodzić może nieszczęśliwy wypadek. Śp. Stampka znaleziony został w godzinach rannych dnia 26 bm. z odciętą głową na torze kolejki wąskotorowej Chorzów—Biały Szarlej—Brzeziny. Zwłoki znaleziono po stronie niemieckiej. W następnym numerze prawdopodobnie podamy o tem tragicznym wypadku bliższe szczegóły.

Z życia Sokoła Gniazdo W. Piekary. W dniach 1 i 2 sierpnia br. odbędzie się w Gdyni Zlot Sokolstwa Dzielnicy Pomorskiej. Na Zlot ten zapowiedziały swoje przybycie drużyny sokole z wszystkich Dzielnic Sokolstwa Polskiego, a więc i Dzielnicy VI (Francja). Przybędzie również Polskie Sokolstwo z Niemiec, Ameryki i Czechosłowacji. Pozatem zjadą do Gdyni drużyny reprezentacyjne Sokoła Czechosłowackiego i Jugosłowiańskiego. Gniazdo Wielkie Piekary wysyła na Zlot kilkunastu druhów. Dwóch z nich urządza w tym czasie podróż naokoło Polski na rowerach (Druh Poloczek Wiktor i Siwy Józef) z metą Gdynia w dniu 1 sierpnia. Dalszych czterech druhów a mianowicie Świder Leon, Wróbel Jan, Gruszka Konrad i Rys Teodor udają się na Zlot marszem pieszem. Oprócz tego wyjeżdża 8 druhów w strojach piekarskich.

Zamówienie.

Niżej podpisany zamawia niniejszem w Urzędzie Pocztowym na miesiąc LIPIEC wychodzące w Tarn. Górach dwa razy tygodniowo

„NOWINY"

Imię i nazwisko ....

Mieszkanie ....

KWIT POCZTOWY

Powyższe 1,50 zł. zapłacono

.... dnia ....

Urząd Pocztowy: ....

Na sezon letni

polecam mój bogato zaopatrzony skład w towarach manufakturowych jak: muśliny, voale, markizety, georgette i jedwaby w najmodniejszych deseniach i kolorach.

W dniu 28—29 czerwca br. odbędzie się wystawa składowa.

Materjały jak też **konfekcja damska i męska**

po najniższych cenach.

PROSZĘ ODWIEDZIĆ MÓJ SKŁAD BEZ OBOWIĄZANIA ZAKUPU.

K. Kaczmarczyk, Tarnowskie Góry, ul. Krakowska 5, parter i I. piętro — TELEFON NR. 1155. —

Mój dom jest moją twierdzą!

Mówi przysłowie angielskie: gdzie jesteś lepiej zabezpieczony na starość, jak nie we własnym domu?

Do osiągnięcia tego celu dopomożemy Ci przez udzielenie długoterminowej **pożyczki amortzyacyjnej** po 4%.

Żądajcie naszych bezpłat. prospektów.

ŚLĄSKI ZWIĄZEK KREDYTOWY

TARNOWSKIE-GORY, RYNEK 10.

Hotel pod Lipami

Telef. 1124. — Tarnowskie Góry — Rynek 13.
Właściciel: JULJUSZ KAPUŚCIOK.

Dobrze pielęgnowane piwa tyskie.
OBIADY I KOLACJE
Bufet zaopatrzony w zimne i gorące zakąski.

PRZYSTANEK AUTOBUSÓW.
w kier. Katowic, Woźnik i Bytomia.

BIZJA
Najśliczniejsze miejsce wycieczkowe.

Komunikacja z kierunku Tarn. Gór, oraz Szarlej Piekary autobusem do Świerklańca, tamstąd pieszo aleją przez wspaniały park 10 minut.

P. T. Publiczności podaję do łaskawej wiadomości, że ponownie objąłem restaurację w Bizji. Staraniem mojem będzie wszystkich gości obsłużyć ku najlepszemu zadowoleniu. — Prowadzę pierwszorzędne **wina, likiery, oraz dobrze pielęgnowane piwa.** — — —

Specjalność znakomita kuchnia.

Ciepłe i zimne potrawy o każdej porze dnia :-: Ceny zniżone.
O łaskawe poparcie prosi

Rudolf Rothaug.

Samochody i przybory

warsztat reparacyjny i garaże

TEL. 1196. **A. SUCHETZKY,**
TARNOWSKIE GÓRY, Kaczyniec 16.

Gdzie? zakupisz hurt. i detalicznie **towary kolonjalne** jak: mąkę, krupy, kaszę itp. najtaniej ? ? ?

Tylko w firmie Hurt. **W. BORZUCKI,**
TARNOWSKIE GÓRY, Rynek 17 — pod Laubami.

WINIARNIA SEDLACZKA
TARNOWSKIE GÓRY — RYNEK Nr. 1

najlepiej się poleca.

Starannie pielęgnowane
WINA *w wielkim wyborze*
jak również
WÓDKI i LIKIERY. :-:

Zimne i ciepłe potrawy o każdej porze dnia.

Papa dachowa

czarna, biała i czerwona oraz
wszelkie materjały budowlane
najtaniej u Firmy — — — —

A. SCHAEFER, Tarn. Góry,
ulica Krakowska nr. 10.
Telefony Nr. 62 i 63 — Telefony Nr. 62 i 63.

J. Hirschmann

TARNOWSKIE GÓRY, ul. Kolejowa.

Składnica Piwa Browaru Tyskiego.

Fabryka Wód mineralnych.

Napój specjalny **ORANŻADA.**

Kolejowe
Przedsiębiorstwo Dowozowe
TRANSPORT MEBLI
i wydzierżawienie powozów.

TELEFON 1023.

Franc. Smieszkol,
Tarn. Góry, Kaczyniec nr. 2.

KINO „NOWOŚCI"

TARNOWSKIE GÓRY.

Od czwartku, dnia 25. czerwca do niedzieli, dnia 28. czerwca.

Ulica potępionych dusz.

Największy sukces naszej znakom. rodaczki

POLA NEGRI

która na europejskim gruncie odnalazła najbardziej sprzyjająca atmosferę dla twórczego wysiłku. — Najbardziej emocjonująca intryga w opracowaniu najzdolniejszego z reżyserów.

....Imponujący epos walk i zmagań samotnej duszy ludzkiej, która z otchłani upadku wznosi się ku Miłości i Światłu.

Od poniedziałku, 29. 6. do 2. lipca.

Wspaniały dramat filmowy wykonany na tle życia lotników amerykańskich p. t.

LOTNIK

W roli głównej: JACK HOLT
LILA LEE. —

Ceny na okres letni zredukowane.

UWAGA! Komu zależy UWAGA!
na dobrej i solidnej fotografji

niechaj spieszy do zakładu fotograficznego Jana Melcera. Gwarantuję za sumienne i staranne wykonanie wszelkich prac wchodzących w zakres fotografji.

Ceny bardzo przystępne. *JAN MELCER,*
Zakład fotograficzny, Tarnowskie Góry, Nowy Rynek 2. (Obok Kina Apollo.)

ROWERY

Maszyny do szycia

gramafony i płyty,
Instrum. muzyczne,
artykuły sportowe,
wózki dziecięce.

Wiktor Deutsch Tarn. Góry. Piastowska 4.

Czy dojdzie do wojny sowiecko-japońskiej?

Mobilizacja rezerw sowieckich na Dalekim Wschodzie.

Charbin, 24 czerwca.

Wielkie wrażenie na ludności sowieckiej Dalekiego Wschodu wywarło ogłoszenie przez rząd w okręgach Zabajkalskim, Amurskim oraz Przymorskim mobilizacji rezerwistów urodzonych w latach 1900 — 1906.

W rozkazie mobilizacyjnym powiedziano, iż czerwonoarmiejcy rezerwy zostają powołani na termin dwumiesięczny.

W związku z mobilizacją krążą wśród ludności pogłoski, iż Rząd sowiecki szykuje się do wojny z Japonją.

Pogłoski te jakoby znajdują potwierdzenie w fakcie skupienia w Czycie wielkich zapasów wojskowych oraz 500 samolotów.

Nie jest jednak wykluczone, iż mobilizacja ma na celu zużytkowanie rezerwistów do pracy rolnej w sowchozach.

Mobilizacja pokojowa opinji światowej.

Bawiący w Wiedniu lord Cecil zapowiedział, że na listopad br. zwołana będzie do Paryża konferencja rozbrojeniowa, w której wezmą udział organizacje pokojowe ze wszystkich państw, Stowarzyszenia przyjaciół Ligi Narodów, korporacje religijne wszystkich wyznań łącznie ze Stolicą Apostolską, międzynarodowe związki kobiece, związki b. uczestników wojny, instytucje pedagogiczne, Izby handlowe, Rada generalna angielskiego Kongresu zawodowego, organizacje spółdzielcze, związki młodzieży z całego świata itd., ogółem około 350 delegacyj.

Rządy na tę pierwszą konferencję nie będą zaproszone.

Celem konferencji jest przygotowanie opinji publicznej dla akcji pacyfikacyjnej.

——0——

Trąba powietrzna w Brazylji.

Według doniesienia „Daily Mail" z Rio de Janeiro, brazylijskie miasto Sao Luis de Caceres nawiedziła trąba powietrzna, która pociągnęła za sobą 10 ofiar śmiertelnych.

Szkoda materjalna jest znaczna. Około 30 domów zostało całkowicie zburzonych.

Traktat handlowy niemiecko-rumuński.

W poniedziałek wieczorem parafowany został w Berlinie traktat handlowy rumuńsko-niemiecki.

Bezrobocie w Niemczech.

Z dniem 15 czerwca liczba bezrobotnych w Niemczech wynosiła okrągłe 4 miljony.

Rozdział kościoła od państwa hiszpańskiego.

Rząd hiszpański zamierza zreformować dotychczasową konstytucję i wprowadzić rozdział kościoła od Państwa.

W Łotwie wzmaga się prześladowanie Polaków.

Akcja antypolska w Łotwie przybiera coraz bardziej niepokojącą formę.

Pierwszą ofiarą prześladowania łotewskiego padła jedna z działaczek społeczno-oświatowych, którą wysiedlono z granic Łotwy za rzekomą akcję polonizacyjną.

Prezydent Stanów Zjed. Ameryki.

Prezydent Stanów Zjed. Ameryki wygłosił rewalacyjną mowę w której zaznaczył, że Ameryka uważa za konieczne udzielenie moratorjum na długi wojenne oraz reparacyjne celem uzastosowania Niemiec przed bankructwem. Mowa ta wywołała w całym świecie kolosalne wrażenie a w Niemczech wielką uciechę i nadzieję.

Orędzie Hoovera pierwszym krokiem do Paneuropy gospodarczej.

„Wiener Allg. Ztg." zamieszcza wywiad z wicekanclerzem Schoberem w sprawie orędzia Hoovera.

Dr. Schober powiedział: „Widzę w tym kroku prezydenta Hoovera pierwsze poczynania do usunięcia rumowiska wojennego i pierwszy stopień do rzeczywistego pokoju światowego. Oczywiście przed zrealizowaniem orędzia największej potęgi gospodarczej na świecie muszą jeszcze nastąpić rokowania. Sądzę i spodziewam się, że rokowania te szybko się odbędą, już choćby z tego powodu, że przyjęcie propozycji prezydenta Hoovera będzie stanowiło pierwszy krok do urzeczywistnienia planu Paneuropy gospodarczej.

Mistrz Paderewski jednak przyjeżdża do kraju.

Pomimo ciężkiego stanu zdrowia swej żony p. Paderewski nie odwołuje przyjazdu swego do Polski. Przyjazd do kraju nastąpi prawdopobnie 27 bm. w którym to dniu również przejeżdżać będzie przez Katowice.

——0——

Fałszywa pogłoska o emerytach.

Warszawa, 24 czerwca (A). Wśród głosów prasy, omawiającej, ostatnie zarządzenie Rady ministrów o skasowaniu od 1 lipca specjalnych dodatków do uposażeń urzędniczych, m. in. dodatku stołecznego pojawiły się wiadomości jakoby to zarządzenie dotyczyło również emerytów cywilnych i wojskowych. Należy wyjaśnić, że dociekania te są niesłuszne, gdyż emeryci żadnych dodatków stołecznych; kresowych itp. do uposażeń emerytalnych nie otrzymują, a więc utracić ich nie mogą.

Ściana zawaliła się w kopalni

grzebiąc pod sobą trzech górników.

Katowice, 24 czerwca. Wczoraj wydarzyła się na kopalni Litandra katastrofa górnicza. Na jednym z filarów zawaliła się ściana grzebiąc 3 górników. Przystąpiono natychmiast do akcji ratunkowej w wyniku której po 4 godzinach wydobyto zasypanych. Jeden z nich, Wieczorek, nie dawał już znaku życia a dwaj inni zostali ranni, przyczem jeden z nich ciężko.

Tegoż dnia podczas oberwania się zwałów węgla na kopalni Eminencja w Katowicach zabity został górnik Klecha.

Paszport 200 złotych.

Onegdaj obradowano w łonie rządu o podwyższeniu opłaty za paszporty zagraniczne.

Paszporty jednorazowe, za które opłata wynosiła 100 złotych, zostają podwyższone do 200 zł, paszporty wielokrotne do 350 zł.

Poznań wstrzymuje ruch autobusowy z dniem 1 lipca.

Związek przedsiębiorstw autobusowych w Poznaniu wobec nieuwzględnienia przez czynniki właściwe żądań Związku przedsiębiorstw autobusowych w Warszawie, w sprawie obniżki podatku drogowego, zadecydował śladem Warszawy całkowite wstrzymanie ruchu autobusowego od 1 lipca br.

Uchwała ta jest wiążąca tylko w tym wypadku, gdyby do tego czasu nie udzielono żadnej zniżki opłat na rzecz funduszu drogowego, prócz tych ulg, które już zostały przyznane. Gdyby do dnia 1 lipca uwzględniono postulaty Związku przedsiębiorstw autobusowych, ruch nie zostanie wstrzymany.

Onegdaj popołudniu wezwany został do Warszawy telegraficznie prezes Związku przedsiębiorstw autobusowych na Wielkopolskę inż. Massalski.

Strajk marynarzy w Gdyni.

Dnia 24 bm. wybuchł strajk marynarzy na statkach, stojących w porcie gdyńskim: „Kościuszko", „Kraków", „Robur 5", „Warta", oraz na statkach w porcie gdańskim: „Katowice", „Premier", „Rewa" i „Wilno".

Demonstracje bezrobotnych

zlikwidowała policja przy użyciu pałek gumowych.

Katowice, 24 czerwca. W środę 24 bm. między godziną 9 a 10 rano mimo zakazu ze strony starosty na odbycie wiecu, zgromadziło się na Alei 3-go Maja w Rybniku przeszło 1,000 bezrobotnych z Rybnika i okolic. Z uwagi na odbywający się targ tygodniowy, demostracje mogły przybrać groźny charakter i mieć przykre następstwa. Wobec tego policja wezwała zebranych do rozejścia się. Gdy to nie poskutkowało, policja rozproszyła demonstrantów przy użyciu pałek gumowych, przyczem 12 bezrobotnych w tem 2 komunistów, aresztowano.

Niemal równocześnie zebrał się w Pawłowie tłum bezrobotnych, którzy w liczbie kilkuset zebrali się przed urzędem gminnem żądając wypłacenia zasiłków. Demostranci udali się przed posterunek policji, gdzie przebywał naczelnik gminy, który jednak wyjaśnił, że nie jest w stanie narazie wypłacić za siłków, a wypłaty dokona w piątek.

Bezrobotni przyjęli to oświadczenie z niezadowoleniem i poczęli demonstrować. Wówczas policja rozproszyła demonstrantów.

Do ogółu rolników!

Tak samo w tym roku, jak i w latach poprzednich, zbierana będzie statystyka rolnicza. W miesiącu lipca odbędzie się spis gruntów pod poszczególnemi użytkami t. j. ziemi ornej, łąk, pastwisk, lasów i t. p. i pod poszczególnemi uprawami, jak żytem, pszenicą, ziemniakami i t. p. oraz spis zwierząt gospodarskich.

Statystyka rolnicza to jedna z najskuteczniejszych, która broni rolnika w walce z kryzysem tak bardzo rolnictwo dziś gnębiącym. Z liczb podawanych przez Was rolnicy dowiedzą się właściwe czynniki o tem, jak się przedstawia sytuacja rolnictwa w obecnej chwili i na tej podstawie będą mogły obmyślić co państwo winno uczynić, by Wam dopomóc. Tylko wtedy jednak wydane zarządzenia będą mogły być celowe t. j. przynoszące ulgę rolnictwu jeśli odpowiedzi, Wasze na pytania postawione przez statystykę będą zgodne z prawdą. Podawanie liczb niezgodnych z prawdą wytworzy fałszywy obraz położenia rolnictwa i wtedy w najlepszej wierze wydane zarządzenia mogą przynieść zamiast ulgi szkodę. W Waszym więc ręku Rolnicy jest Wasz los. Jeśli chcecie sobie ułatwić walkę z ciężkim Waszym położeniem podawajcie sami liczby prawdziwe i wyjaśniajcie swym sąsiadom korzyści, jakie mieć mogą z podawania prawdziwych danych i szkody, jakie ponieść mogą gdy liczby podadzą nieprawdziwe. Pamiętajcie przytem, że zeznania Wasze, jeśli chodzi o poszczególne gospodarstwa, są tajemnicą zagwarantowaną przez państwo odpowiedniemi ustawami. Osoby, zbierające dane są odpowiedzialne za ścisłe zachowanie tajemnicy i nieużywanie ich do żadnych celów, w szczególności do celów podatkowych. Tylko wiadomości o wszystkich gospodarstwach w całej gminie mogą być publikowane a przecież niemożliwem jest z tych wiadomości wywnioskować coś o tem ile gruntów posiada każdy gospodarz.

Bez obawy więc żadnej, z zaufaniem pełnem podawajcie rolnicy dane o jakie Was w lipcu urzędy gminne zapytywać będą, gdyż chodzi tu o Wasze dobro.

——0——

Dodatek Kresowy —!

Co przewidywaliśmy już przed kilku miesiącami, stało się obecnie faktem. Dodatek kresowy, istniejący na terenie Województwa Śl. i który wynosił dotychczas 40 proc. z dniem 1 lipca br. zniżony będzie do 20 procent. Aczkolwiek redukcja tego dodatku dotyczy tymczasem wszystkich urzędników państwowych, spodziewać należy się, że już w krótkim czasie ten tak bolesny cios dotknie również i urzędników opłacanych ze skarbu śląskiego, oraz urzędników komunalnych. Wprawdzie jest to ciężka ofiara wymagana od urzędników. Niestety sytuacja budżetowa i finansowa Państwa, mająca na celu utrzymanie równowagi budżetowej, koniecznie tego żąda. Tylko na równowadze budżetowej, opiera się stałość waluty, oczywiście musiało się to stać kosztem całego społeczeństwa niewykluczając urzędników. Biorąc pod uwagę, iż na Śląsku panuje nadal jeszcze wielka drożyzna, ofiarę, którą nasi urzędnicy ponoszą, jest wielką. Stała się ona koniecznością, której wymaga dobro całego Państwa. Życzyć tylko należy, aby władze podjęły teraz energiczne kroki celem zwalczania obecnie jeszcze istniejącej i wprawdzie bezpodstawnej drożyzny. Już kilkakrotnie nawoływaliśmy, aby społeczeństwo za artykuły spożywcze nie płaciło grosza więcej, jak w cenniku oznaczono. Komisje cennikowe powinne wziąć się więcej do działalności jak dotychczas.

Stwierdzamy, jeżeli ceny za wszystkie artykuły spożywcze, odzież itp. pójdą taksamo w dół o 20 proc., jak ten nieszczęśliwy dodatek kresowy, wówczas krzywda nikomu się nie stanie. Dla tego, — niewykluczając także tych, którzy mimowoli pośrednio przyczynili się do tak zw. „mechanicznej redukcji uposażeń — sursum corda! w górę serca". Przyszłość nasza bowiem jeszcze nie jest tak czarną, jak niejeden z was ją sobie dziś przedstawia.

W. G.

Tragedja człowieka opanowanego szałem gry.

W tych dniach popełnił samobójstwo milijoner amerykański J. P. Donahue. Motywy tej tragedji nie są zupełnie codzienne. Donahue zmarł w sanatorjum w Harbor wskutek zatrucia chlorkiem rtęci.

Sposób w jaki popełnił samobójstwo, nie jest pozbawiony tragizmu. Siedział on przy kolacji w towarzystwie żony i dwóch zaprzyjaźnionych par małżeńskich. Nagle udał się do sąsiedniego pokoju. Gdy po 5 minutach powrócił rzekł, drżąc na całem ciele: „Będę żyć jeszcze kilka minut, zażyłem silną truciznę".

Przerażeni goście natychmiast wezwali dwóch lekarzy. Przedsięwzięto zaraz przepłukanie żołądka. Donahue męczył się jeszcze trzy dni zanim umarł.

Tragedja Donahue'go wywołała w towarzystwie nowojorskiem bardzo wielkie wrażenie. Żona jego jest bowiem dziedziczką jednej z największych amerykańskich fortun. Jest bowiem córką milijonera amerykańskiego Woolworthea, właściciela tysięcy magazynów, rozrzuconych po całej Ameryce, oraz największego w swoim czasie drapacza chmur.

Małżeństwo było szczęśliwe, ale tragedją jego była namiętność do gry Donahuego. Opowiadano sobie legendy o sumach, które przegrywał on na zielonem suknie.

Pech jego był nadzwyczajny. I tak w jednym dniu zeszłego roku przegrał 900.000 dol. Według opinji przyjaciół przegrywał codziennie przecietnie 25.000 dol. W ten sposób przegrał 7,500.000 dolarów.

Olbrzymie te sumy czerpał z prywatnego majątku żony. Przyszedł wreszcie moment, gdy żona miała tego dosyć i dała do zrozumienia swojemu mężowi. Z chwilą, gdy nie mógł grać odebrał sobie życie.

——0——

Redaktor naczelny: Gruszka Winfryd, Tarn. Góry. Redaktor odpow. Kaczmarek Franciszek, Tarn. Góry. Druk: DRUKARNIA POLSKA, TARN. GÓRY.